

VÄXJÖ KOMMUN
utbildningsforvaltningen@vaxjo.se

2024-06-27

1 (19)

Dnr SI 2024:2371

Beslut

efter vidgad kvalitetsgranskning vid Teknikum 1 i
Växjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Teknikum 1 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Teknikum 1 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver i högre grad se till att det kollegiala lärandet i arbets- och ämneslagen inriktas på pedagogisk utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen och ge eleverna strategier för det egna lärandet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att det finns tydliga förhållningssätt i arbetet med trygghet och studiero som också tillämpas av all personal för att skapa en lugn och trygg miljö för eleverna.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla analysen av betygssättningen utifrån ett likvärdighetsperspektiv, i syfte att identifiera eventuella avvikelser och förklaringar till dem.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **22 november 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024: 2371) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Teknikum 1 leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Granskningen visar att rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat samt i viss mån undervisningens genomförande och arbetet med värdegrundsuppdraget i undervisningen. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med rektorn, lärare samt elevhälsan framgår att skolans resultat följs upp utifrån huvudmannens struktur för det systematiska kvalitetsarbetet. De underlag som används är bland annat betygsresultat i samtliga ämnen, andel elever med gymnasieexamen, kränkingsanmälningar, elevernas närvaro och kommunens trygghets- och trivselenkät. Rektorn redovisar sina iakttagelser i skolenhetens årliga kvalitetsrapport. Härutöver sker löpande uppföljning av kunskapsresultat genom att rektorn och förstelärarna genomför och följer upp betygsprognoser varje termin, samt genom så kallade klasskonferenser enligt ett rullande schema. Undervisningens genomförande följs upp genom att rektorn deltar i gemensamma kollegiala möten och genomför medarbetarsamtal, samt vanligtvis genom lektionsbesök. Rektorns mål är att genomföra två lektionsbesök per termin med varje lärare men utifrån att det har varit stökigt på skolan har rektorn fått prioritera andra saker under innevarande läsår. Undervisningens arbetsplatsförlagda lärande (apl) följs upp genom att lärarna gör besök på praktikplatserna och genomför trepartssamtal med elever och handledare. Rektorn följer i sin tur upp apl genom samtal med undervisande lärare. Rektorn genomför också intervjuer med elever i år 3 om deras upplevelse av sin skolgång. Vidare följer rektorn upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen genom att delta på arbetslagsmöten och i samband med diskussioner om skolans aktiva åtgärder kopplade till likabehandlingsarbetet.

Granskningen visar vidare att rektorn tillsammans med lärarna gör en viss analys av resultaten och genomför utvecklingsåtgärder utifrån detta. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att den huvudsakliga analysen av kunskapsresultat sker i respektive programarbetslag och i ämneslagen. I analysen jämförs exempelvis resultat över tid och mellan klasser. Utifrån arbetslagens analys och tar lärarna i dialog med rektorn fram verksamhetsmål för programmen som följs upp kontinuerligt. Rektorn har identifierat att kunskapsresultaten överlag liksom

andelen elever som tar examen är låga. Detta beror enligt analysen dels på hög frånvaro, dels på elevernas bristande läsförståelse. Skolans prioriterade utvecklingsområden är därför att arbeta med närvarofrämjande insatser, samt med utvecklande av lässtrategier och läsförståelse. Även tillgängliga lärmiljöer är ett utvecklingsområde som hela Teknikum arbetat med under ett antal år. När det gäller den höga frånvaron har rektorn och lärarna konstaterat att denna i sin tur beror på flera olika faktorer, såsom psykisk ohälsa, låg motivation att läsa programmen och bristande föräldrastöd. Skolan arbetar här med flera olika strategier för att öka närvaron, såsom motiverande samtal med eleverna, föreläsningar för personal inom området, litteraturläsning i arbetslagen samt samverkan med kommunens närvarostrateg. För att se till att eleverna stannar kvar och genomför hela utbildningen har rektorn, mentorer och elevhälsan så kallade samrådsmöten med vårdnadshavare där syftet är att få vårdnadshavarna att förstå vad det innebär att eleven är antagen på ett nationellt gymnasieprogram. Även tidiga insatser av resurspedagog sker för att motverka avhopp. Rektorn uppger att arbetet ger effekt på så sätt att eleverna stannar kvar på utbildningen, även om det inte alltid syns i resultaten. Vad gäller den bristande läsförståelsen menar rektorn att den bland annat hänger samman med att eleverna inte har med sig tillräckliga förkunskaper från grundskolan. Rektorn arbetar därför med elevernas övergång från grundskolan till gymnasiet tillsammans med rektorer i årskurs 7-9. Skolan har också i samarbete med Linnéuniversitet tagit fram en kurs om kunskapsspråk, vilken två av skolenhetens lärare läst och nu ska förmedla vidare till resten av kollegiet. Vidare framgår att rektorn fördelar resurser med hjälp av bland annat programansvariga lärare och elevhälsan. Det senaste året har rektorn exempelvis justerat fördelningen av resurspedagoger i och med att deras arbete har förändrats för att stärka en hel grupp i stället för endast enskilda elever utifrån att det har visat sig att det inte är bra för elever med för många vuxna i klassrummet.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte leder ett jämställdhetsarbete och att det saknas en övergripande strategi och struktur för arbetet. Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att det inte pågår något jämställdhetsarbete på skolan som leds av rektorn. Rektorn följer visserligen tillsammans med huvudmannen upp kunskaps- och trygghetsresultaten utifrån kön och jämför med hur det ser ut på de andra yrkesprogrammen men även om skolans olika resultat följs upp på ett sådant sätt att det går att identifiera skillnader och likheter i dem mellan kvinnor och män är analysen ur detta perspektiv begränsad och sker främst i arbetslagen. Vidare framgår av intervjuer med lärarna förvisso exempel på hur lärare arbetar med jämställdhetsfrågor i undervisningen, såsom med talutrymme kopplat till kön eller utifrån innehållet i vissa kurser.

Lärarna har också haft diskussioner om att man på vissa apl-platser bemöter och bedömer kvinnor och män olika. Det är dock upp till varje lärare hur arbetet med frågor kopplat till jämställdhet ska genomföras och rektorn gör ingen uppföljning av hur respektive lärare tar upp jämställdhetsfrågor i undervisningen.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn organiserar arbetet så att lärarna har förutsättningar att samverka, men att rektorn ger svag ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas och utvecklas. Av intervjuer med rektorn och lärare samt av inskickad dokumentation framgår att lärarna ges tid för samverkan genom konferens- och mötestider som löper enligt ett fyraveckorsschema. Detta inkluderar till exempel arbetslagsmöten, ämneslagsmöten och arbetsplatsträffar. Vidare finns även samplaneringstid för programöverskridande arbete eller ämnesintegration. Programansvariga lärare ingår i skolans styrgrupp och fungerar som en länk mellan arbetslagen och ledningen. Rektorn deltar även själv på vissa arbetslagsmöten. Vidare framkommer att lärare från hela Teknikum träffas i tvärgrupper ungefär två gånger per termin för gemensamt kollegialt lärande. Skolans styrgrupp identifierar inför detta skolans behov av kollegialt lärande och exempel ges på att man diskuterat värdegrundsuppgifter, tillgängliga lärmiljöer, flerspråkighet eller undervisningsupplägg kring ett särskilt område. Inom den enskilda skolenheten är dock möjligheterna för kollegialt lärande i arbetslag och ämneslag begränsade. Eftersom ett stort fokus är på det närvarofrämjande projektet medför det att lärarna inte alltid ges möjlighet att prioritera pedagogiska diskussioner när de träffas. Exempel ges på att utvecklingsarbetet med läsförståelse har fått stå tillbaka på grund av arbetet med närvaro. Det framgår visserligen att vissa lärare samarbetar med kollegor kring kurser, men för lärare som undervisar på båda programmen inom skolenheten är samarbetet inte lika tydligt och lärarna har inte heller alltid möjlighet att delta på arbetslagsmöten. Vidare framgår att det på skolan pågår ett arbete med att skapa gemensamt arbets- och förhållningssätt, exempelvis kring lärplattformen, rutiner för hantering av elevernas mobiltelefoner och närvaro, även om dessa inte fullt ut tillämpas av personalen. Det framgår också att obehöriga lärare tilldelas en mentor samt att de får stöd av sina arbets- och ämneslag.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver i högre grad se till att det kollegiala lärandet i arbets- och ämneslagen inriktas på pedagogisk utveckling.

Skolinspektionens granskning visar att det finns ett visst kollegialt lärande på skolan. Det kollegiala lärandet sker dock främst i skolans tvärgrupper och de diskussioner som sker inom skolenheten har främst fokus på det närvarofrämjande projektet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn på ett tydligare sätt leder och organiserar lärarnas pedagogiska utvecklingsarbete vad gäller undervisningen. Rektorn behöver se till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen genom att lärarna exempelvis arbetar med olika fokusområden och provar och utvecklar nya arbetssätt för att sedan gemensamt i lärargruppen utvärdera och förändra undervisningen. Lärarnas kollegiala samarbete behöver vara kopplat till de utvecklingsbehov som rektorn identifierar i sin analys av kunskapsresultaten i olika ämnen och elevgrupper. Exempelvis skulle det kunna knytas till den nyligen påbörjade insatsen kring kunskapsspråk. Rektorn behöver också försäkra sig om att det kollegiala lärandet faktiskt omsätts i undervisningen och ger avsedd effekt för eleverna.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Strukturerad och varierad undervisning med aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i vissa avseenden är strukturerad för att skapa en tydlighet för eleverna. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att lärarna, utifrån en gemensamt framtagna struktur, tydliggör vilka moment som ingår på lektionen, dess tidsramar och vad eleverna förväntas göra. Lärarna inleder oftast ett nytt arbetsområde med att presentera mål och betygskriterier. De förtydligar också det planerade arbetet som ska ske på apl och presenterar förmågor och färdigheter kopplade till examensmålen. Lärarna anpassar även strukturen efter olika elevgruppers behov, exempelvis använder man tidshjälpmedel i vissa grupper. Det varierar dock mellan lärarna om lektionerna är uppbyggda med ett logiskt flöde där de tydliggör för eleverna de olika momenten i lektionen. Vad gäller lektionsavslutningar framkommer enstaka exempel på hur lärare genomför en avslutande del på lektionen

där läraren ställer frågor om vad eleverna har lärt sig, om något var svårt eller om de har några frågor när det gäller arbetet framöver. Samtidigt framgår att detta arbete sällan är lika strukturerat som arbetet med inledningen av lektionen.

Granskningen visar vidare att undervisningen generellt sett innehåller en variation av arbetsformer och arbetssätt samt att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att lärarna varierar sina lektioner exempelvis genom att ha lärarledda genomgångar som varvas med presentationer, diskussioner, digital frågesport, praktiska moment samt att eleverna får arbeta med uppgifter som antingen genomförs i helklass, i grupp eller som enskilt arbete. Samtidigt berättar eleverna att de på vissa lektioner mestadels får arbeta med instuderingsfrågor utan möjlighet till variation. Även av intervjuer med lärare framgår att instuderingsfrågor är ett återkommande inslag i undervisningen i flera ämnen, exempelvis som en sammanfattning inför prov men att de flesta lärarna dock har medvetna strategier kring hur de använder frågorna utifrån elevernas behov. Exempelvis kan det vara ett sätt att rikta elevernas uppmärksamhet åt rätt håll i faktatunga ämnen. Vidare framgår att eleverna genomgående ges ett aktivt lärarstöd i undervisningen. Lärarna går runt i klassrummet och stämmer av med eleverna om de behöver hjälp och stöd och i de fall många elever behöver hjälp går läraren igenom uppgifter på tavlan. Lärarna har också kännedom om vilka elever som behöver hjälp för att komma igång med arbetet och ser till att stötta dessa elever enskilt. Det kan exempelvis handla om att hjälpa till med en instruktion, visa hur man kan lösa en uppgift eller genom att visa hur eleven kan hitta i den digitala lärplattformen. Skolinspektionens observationer visar dock att några elever inte deltar aktivt under lektionerna utan ägnar sig åt annat än skolarbete eller lämnar klassrummet för att efter ett tag komma tillbaka. Vissa lärare uppmärksammar dessa elever och försöker få dem att komma igång med eller återgå till sitt skolarbete, men det förekommer också att lärare inte arbetar på ett sätt som stödjer dessa elever. Avslutningsvis framgår att lärare och handledare samarbetar för att på rätt sätt kunna förbereda, stötta och tillgodose elevens behov under apl. Exempel ges på trepartsamtal med tillhörande besök på arbetsplats och regelbundna uppföljningar.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Granskningen visar att lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att lärarna på olika sätt försöker motivera eleverna i undervisningen. De flesta lärarna arbetar för att skapa arbetsuppgifter och arbetsformer som stärker elevernas förutsättningar och tro på den egna förmågan. Exempel ges på att lärarna uppmuntrar eleverna genom att göra undervisningen rolig och se till att det är en viss variation

med bland annat praktiska moment, samt att lärarna arbetar för att skapa ett tillåtande klimat i klassrummet. Lärarna försöker också ge eleverna bekräftelse på genomfört arbete genom bland annat positiv återkoppling på lektionen. Vidare framgår att rektorn och lärarna för en dialog om att förväntningarna på eleven måste vara rimliga utifrån elevens behov. Lärarna behöver ta ställning till vilka avvägningar som ska göras utifrån att eleverna kan uppleva stress om lärarna förväntar sig för mycket av dem. Exempel ges på att eleverna får sätta upp egna mål inför ett prov och att det för vissa elever kan vara okej att nöja sig med ett lägre betyg utifrån att de tidigare varit så kallade hemmasittare. Arbetet för att motivera eleverna handlar också om att på individ- och gruppnivå samtala med eleverna om vikten av närvaro och att genomföra sin utbildning, eller genom att tydliggöra vad eleverna ska ha utbildningen till. Ett konkret exempel är att några elever får följa med räddningstjänsten ut i en övning som statister. Eleverna i en intervjugrupp upplever dock inte att alla lärare uppmuntrar dem i skolarbetet.

Granskningen visar vidare visar att undervisningens arbetssätt och innehåll anpassas till aktuell elevgrupp och elevers enskilda behov. I intervjuer med lärare och elever ges exempel på hur lärarna utformar uppgifter så att de ska utmana samtliga elever utifrån deras nivå. Det är vanligt att alla elever får samma uppgift inledningsvis men att läraren sedan låter eleverna arbeta med uppgiften på olika nivåer. Exempelvis får eleverna skriva texter i svenska på olika nivåer och får återkoppling på olika nivåer, lärarna lägger in andra kurser för elever som behöver utmaningar i matematik och engelska samt när det gäller instuderingsfrågor finns det möjlighet för eleverna att välja enklare frågor eller mer avancerade frågor att fördjupa sig i. Lärarna anpassar också undervisningen till aktuell elevgrupp eller enskild elev genom att låta elever använda hörlurar eller hörselkåpor, arbeta i grupprum eller lämna klassrummet för några minuters bensträckare.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att lärarna använder vissa metoder för att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, men att eleverna sällan deltar i planering av undervisningen. Av intervjuer med lärare, elever och rektorn framgår att samtliga kurser utvärderas, men att svaren sällan är användbara utifrån att de flesta elever skriver lite eller motstridiga saker. Det är inte heller alltid tydligt för eleverna vad de kan ha inflytande över. Det förs därför diskussioner om att det nuvarande systemet för utvärdering ska förändras. Utöver kursutvärderingar genomför vissa lärare informella avstämningar och utvärderingar till exempel efter examinationer eller löpande i undervisningen. Även elevernas apl utvärderas kontinuerligt av lärarna i samtal med såväl handledare som elever. Det är dock inte tydligt för eleverna vad utvärderingarna

leder till eller hur deras synpunkter påverkar undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever framgår vidare att lärarna oftast planerat undervisningen utan att eleverna varit delaktiga. Det vanligaste är att eleverna delges färdiga planeringar inför varje kurs eller inför ett nytt arbetsområde. Enstaka exempel ges på hur enskilda lärare ibland låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen inför ett arbetsområde eller av enskilda lektioner. Det framgår dock att elevernas inflytande då främst handlar om att välja provdatum, redovisnings- eller arbetsformer och att de sällan är med och påverkar innehållet i undervisningen. Lärarna berättar att när de för en dialog med eleverna om vissa undervisningsmoment vill eleverna gärna att läraren själv ska bestämma.

Granskningen visar vidare att lärarna i varierad grad ger eleverna medvetna strategier för det egna lärandet. Av intervjuer med lärare och elever framgår att det varierar mellan lärare om eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Några lärare arbetar med att eleverna ska lära sig att ta eget ansvar och reflektera över vad som passar dem bäst när det gäller inläring. Exempel ges på att eleverna i början av år 1, via intervju, enkät eller skriftligt, får berätta för läraren hur och på vilket sätt de lär sig bäst. Att reflektera över sitt lärande kan också ingå som en del i vissa kursutvärderingar. Det förekommer också att specialläraren arbetar tillsammans med undervisande lärare när det gäller studieteknik kopplat till upplägget av en kurs. Samtidigt framgår av intervju med rektorn att det finns behov av att arbeta med att låta elever reflektera kring strategier för lärande och att arbeta med studieteknik i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen och ge eleverna strategier för det egna lärandet.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna i viss mån ges möjlighet att utvärdera undervisningen, men att de sällan deltar i planering av undervisningens innehåll och att det inte heller är tydligt för eleverna vilket inflytande de har eller hur deras synpunkter påverkar undervisningen. Vidare visar granskningen att eleverna bara i viss mån ges utrymme att reflektera över det egna lärandet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna gemensamt diskuterar hur lärarna aktivt kan arbeta med att öka elevernas delaktighet i undervisningen

och i det egna lärandet, i syfte att utveckla samtliga elevers förmåga och vilja att ta ett personligt ansvar. Viktiga delar i detta är att hitta former för att fånga upp elevernas synpunkter på undervisningen liksom att tydliggöra vad eleverna kan ha inflytande över och på vilket sätt synpunkterna påverkar undervisningen. En utgångspunkt kan vara att rektorn tillsammans med lärarna kartlägger hur, när och kring vad elever kan ha inflytande över i undervisningen på skolan. Detta arbete kan rektorn till exempel styra genom fasta frågeställningar vid olika forum samt genom att följa upp lärarnas arbete med delaktighet och utvärdering i samband med medarbetarsamtal. En annan del i arbetet för ökad delaktighet är att lärarna arbetar mer medvetet för att ge eleverna strategier för det egna lärandet. Detta kan ske genom att exempelvis låta eleverna få utveckla och använda olika inlärningsstrategier, så att de medvetet kan planera, genomföra och utvärdera sitt lärande. På så sätt ges eleverna också ökade möjligheter att ta ansvar för sitt arbete och lärande. Delaktighet och inflytande är viktiga delar i skolans uppdrag och kan stärka elevernas motivation för skolarbetet och därigenom i förlängningen också leda till en positiv utveckling av skolans kunskapsresultat.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att det finns vissa överenskomna strategier för att skapa studiero, men att det varierar mellan lärare om och hur dessa tillämpas. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan och elever framgår att skolan tar reda på elevernas upplevelse av studieron med olika metoder. Främst sker det via skolans och kommunens årliga enkäter. Utöver det har vissa lärare fortlöpande samtal med eleverna om deras upplevelse av studieron på exempelvis mentorstiden och vid utvecklingssamtal. Lärarna diskuterar då också med eleverna vad som kan bidra till ökad studiero i klassrummet. Den samlade bilden på skolan utifrån enkäter och samtal är att studiemiljön på skolan har förbättrats innevarande termin, men enligt rektorn finns fortsatta utmaningar med att skapa och bibehålla en god studiero. Av intervjuer

framgår att det finns gemensamma forum där rektorn och personalen träffas regelbundet för att diskutera frågor kring studiero. Diskussioner kring gemensamma förhållningssätt och frågor kring studiero sker främst i programarbetslagen och på klasskonferenser. Vidare visar granskningen att samsyn kring studiero främst finns inom programmen, men att det också finns vissa överenskomna strategier för att främja studiero som gäller på hela skolenheten. Exempelvis har skolan sett att behovet av att skapa tydliga ramar och fungerande studiemiljö skiljer sig åt mellan olika elevgrupper och är störst i år 1 och 2. Ett exempel på detta är att elever på bägge programmen ska ha hemklassrum och fasta placeringar i år 1. Det finns också gemensamma ordningsregler som tagits fram utifrån de behov som finns på skolan och eleverna har varit med i diskussioner kring reglerna. Ordningsreglerna handlar exempelvis om att mobiltelefoner ska förvaras i mobilsåpen, att eleverna ska komma i tid, ha med sig material till lektioner och inte gå in och ut ur klassrummet. Samtidigt framgår av intervjuer och observationer att det är skillnader mellan lärarna i hur de tillämpar de överenskomna sätten som finns för att skapa studiero i klassrummet. Exempelvis ser inte alla lärare till att ordningsreglerna följs och att eleverna har fasta placeringar i klassrummet. Det händer också att reglerna leder till konflikter mellan lärare och elev, varför lärarna ibland gör en avvägning om det är värt att ta diskussionen med eleven. Eleverna upplever att vissa lärare ser eleverna mer som kompisar och att de då inte är lika noga med att reglerna följs. Det finns också en variation bland lärarna i hur de hanterar sen ankomst och frånvaro. Vissa lärare för in sen ankomst i skolans frånvarosystem och reagerar starkt när elever kommer för sent till lektionen medan andra lärare inte ens tar närvaron på lektionerna. De åtgärder som lärarna vidtar när elever är högljudda eller gör annat än det planerade skolarbetet handlar främst om tillsägelser. Elever som stör undervisningen får efter ett antal tillsägelser lämna klassrummet och elevkoordinatören möter då upp eleven. Det finns dock elever som, trots tillsägelse, väljer att sitta kvar och störa övriga elever i klassrummet. I de fall detta upprepas leder det till ett samtal med rektorn och en muntlig varning till eleven.

Skolans arbete med trygghet

Granskningen visar att det pågår ett arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna, men att det i vissa avseenden saknas ett gemensamt förhållningssätt i detta arbete. Av samtliga intervjuer framgår att elevernas upplevda trygghet på skolan och på apl kartläggs och följs upp regelbundet, exempelvis genom trivselenkät, mentorsamtal, utvecklingssamtal och trepartssamtalen vid apl. Utifrån att det har varit låg svarsfrekvens på enkäterna använder sig skolan även av fokusgrupper där eleverna tillsammans med personal kan samtala om och fördjupa sig kring frågor om trygghet och trivsel. Även skolans trygghetsgrupp med representanter för elever, lärare och elevhälsan

träffas och diskuterar trivsel och trygghet. Skolan bedriver ett trygghetsfrämjande arbete med att skapa tillitsfulla relationer och ger exempel på att de stänger skolan för eleverna i år 2 och 3 under de första dagarna på läsåret för att arbeta relationsbundet med eleverna i år 1. Mentorstiden nämns också som en viktig del för att arbeta relationsskapande. Även om det framgår av samtliga intervjuer att det varit mycket otryggt på skolan under höstterminen visar senaste kartläggningen dock att elevernas upplevelse av tryggheten ökat något under vårterminen. Kartläggningen visar att det är främst i elevhallen och korridorer, men även i matsalen, som elever fortfarande känner sig otrygga. Otryggheten beror bland annat på bråk där elever skriker till varandra, föremål som kastas, slagsmål och att obehöriga personer vistas på skolan. Rektorn har identifierat att det finns ett behov av fler vuxna i vissa utrymmen på skolan och att det är problem att få lärare att röra sig ute i elevhallen och korridorer annat än när de går mellan sina lektioner. Vid de tillfällen när det är oroligt på skolan går det därför ut mejl från rektorn om ökad vuxennärvaro på skolan. Rektorn försöker också öka vuxennärvaron genom att ge personalen matkuponger för att vistas i matsalen. Vidare har skol enheterna inom Teknikum en gemensam elevkoordinator som rör sig frekvent i de utrymmen som identifierats som otrygga av eleverna. Det pågår även ett samarbete med två lokala projekt där medarbetare besöker skolan i syfte att främja trygghet och skapa goda relationer till eleverna. Skolan har också valt att stänga vissa ingångar, ha schemalagda öppettider och ordningsvakter när skolan stänger. Inför varje läsår går personal och elever igenom skolans konsekvenstrappa för disciplinära åtgärder. Enligt rektorn har arbetet med konsekvenstrappan gett effekt och bidragit till att tryggheten ökat. Utöver arbetet som sker på skolan arbetar skolans styrgrupp med riktade insatser tillsammans med förvaltningen och kartlägger vad de ska arbeta vidare med för att öka tryggheten på skolan. Styrgruppen har också påbörjat ett arbete tillsammans med polisen och socialtjänsten för att förebygga oroligheter inför nästa läsårsstart. Vidare framgår av intervjuerna med personal och rektorn att personalen har en samsyn kring vad som är trygghetsskapande, exempelvis lyfter de fram arbetet med att skapa goda relationer till eleverna och elevkoordinators viktiga roll i trygghetsarbetet. Samtidigt saknas det tydliga och gemensamma förhållningssätt i arbetet för trygghet vilket leder till att personalen hanterar uppkomna situationerna på olika sätt. En del personal ingriper när otrygga situationer uppstår eller kommer till deras kännedom, medan andra inte gör det. Det finns en upplevd otrygghet från lärare att säga till elever som de inte känner och lärarna påkallar då elevkoordinatören istället. Av intervju med rektorn framgår att lärarna bara förväntas ingripa utifrån kapacitet och förmåga. Detta får till följd att ett stort ansvar ligger på skolans elevkoordinator som har svårigheter att ensam klara av att täcka upp för en trygg miljö på hela skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att det finns tydliga förhållningssätt i arbetet med trygghet och studiero som också tillämpas av all personal för att skapa en lugn och trygg miljö för eleverna.

Skolinspektionens granskning visar att det finns vissa överenskomna strategier och gemensamma förhållningssätt i arbetet med trygghet och studiero, men att dessa inte tillämpas fullt ut av personalen. Även om förebyggande insatser sker, finns en risk att det blir otydligt för elever och personal vad som gäller och att arbetet inte blir likvärdigt inom skolenheten.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan utvecklar tydliga gemensamma förhållningssätt och strategier för studiero och trygghet. En viktig utgångspunkt i detta är att hitta en gemensam förståelse för begrepp som studiero och trygghet, liksom att enas om och arbeta utifrån de regler som råder på skolan. Skolledning och personal behöver komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt i det främjande och förebyggande såväl som åtgärdande arbetet kring trygghet och studiero. Det kan exempelvis handla om att uttrycka tydliga förväntningar, vara en god förebild och uppmärksamma det önskvärda beteendet hos eleverna. Det skulle också kunna handla om att hitta ändamålsenliga sätt att hantera ordningsstörningar i de fall de uppstår och en tydlighet kring hur personal ska agera i olika situationer. Det är av vikt att rektorn fortsätter det påbörjade arbetet med trygghet som gett effekt. Rektorn behöver också följa upp arbetet för att försäkra sig om att överenskomna arbetssätt tillämpas och får effekt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Kvalitetssäkring av betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina betyg och bedömningar tillsammans, även om rektorns styrning av arbetet är begränsad. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna har förutsättningar för att samtala om bedömning och betygssättning inom ramen för skolans mötesstruktur, i samband med ämneslags- och arbetslagsmöten. Lärarna har också möjlighet att diskutera bedömning på den så kallade samplaneringstiden varje vecka, men detta är då upp till den enskilda läraren och tiden används ofta till andra frågor. Sambedömning förekommer dels i ämneslagen, dels genom att lärare stämmer av oklarheter mer informellt med kollegor. Sambedömning inkluderar även elevernas lärande under apl. Några lärare medrättar, vilket innebär att lärare i samma ämne jämför bedömningar på arbetslags- och ämneslagsmöten för att säkerställa att de gör likvärdiga bedömningar. I ett ämne har lärarna gemensamt läst en uppsats och bedömt den anonymt. Därefter har försteläraren gjort en sammanställning av lärarnas bedömningar som de diskuterat tillsammans. För de lärare som inte har ämneskollegor på skolenheten finns möjligheter till kollegial samverkan och stöd i bedömningsarbetet med lärare på de andra skolenheterna inom Teknikum. Rektorn tar visserligen del av protokoll och deltar på vissa av lärarnas möten, men det framgår att arbetet med bedömning och betygssättning främst bygger på lärarnas egna initiativ och inte styrs av rektorn. Vad gäller nationella prov har lärarna en dag per kurs avsatt för rättning och bedömning då de också sambedömer. Någon samverkan tillsammans med lärare på andra skolor i kommunen sker inte i nuläget. Inför nästa läsår finns dock ett planlagt arbete kring ämnesreformen tillsammans med tre gymnasieskolor i kommunen.

Rektorns analys av betyg

Granskningen visar att rektorns analys av betygssättningen ur ett likvärdighetsperspektiv är begränsad. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår det att rektorn inte identifierat några avvikelser i betygssättningen vare sig mellan ämnen eller i förhållande till resultat på nationella prov. Samtidigt visar officiell statistik från vårterminen 2023 att det förekommit påtagliga avvikelser mellan kursbetyg och resultat på nationella prov i svenska/svenska som andraspråk. Det framgår att rektorn inte har sökt förklaringar till detta utan bara konstaterat att det har varit så över tid och därför inte är något som sticker ut. Rektorn säger att hen begär in lärarnas underlag och att det är hög kvalitet i lärarnas arbete med betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla analysen av betygssättningen utifrån ett likvärdighetsperspektiv, i syfte att identifiera eventuella avvikelser och förklaringar till dem.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte gör en analys av betyg i syfte att försäkra sig om att betygen är likvärdiga. Rektorns analys av betygssättningen är begränsad och rektorn identifierar inte några förklaringar till avvikelser i betygssättningen mellan exempelvis resultat på nationella prov och betyg. Utan en tillräcklig analys på detta område blir det därför svårt för rektorn att ta ansvar för att betygen som sätts är rättvisande och likvärdiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp resultat på nationella prov och betyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan samt att lärare gör bedömningar på likvärdigt sätt. Om det kommer fram att det finns skillnader i betyg mellan exempelvis ämnen eller elevgrupper, eller avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov, är det av vikt att rektorn undersöker vad detta kan bero på samt om avvikelserna är motiverade eller inte. För att kunna göra denna analys behöver rektorn se till att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och nationella provresultat som underlag för fördjupade analyser av resultaten. Det är också viktigt att rektorn för samtal med lärarna om det som identifierats i analysen.

På Skolinspektionens vägnar

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare

Signerat av: Christina Aro Östgren

X Ingrid Jacobsson

Föredragande

Signerat av: Ingrid Jacobsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Anna Johansson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7 och 8 maj 2024. Besöket genomfördes av utredare Ingrid Jacobsson och Anna Johansson.

Teknikum 1 är en gymnasieskola inom Växjö kommun. För läsåret 2023/2024 bedriver Teknikum 1 verksamhet för 223 elever fördelade på två nationella program.